

Erdélyi Híradó

Szombaton, December' 11-dikén (12/11) 1830

Portugallia—Spanyolország—Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Németország—Austria
Muszkaország—Törökország—Külömbféle—Jelentés—Nemzeti Társalkodó 50-dik Szám.

PORTUGALLIA

Lissabon, oct. 30. — Az egész országban nagy készüléteket tesznek a' D. Hg. koronázására, mely Anglia', Frantziaország' és az északi Udvarok' megismerése után mindjárt meg akar esni. Kár, hogy az utóbbi pompakészítők Londonban, év. 16-dikán, kimúltak a' politikai-cerle-ből. Külömben, a' portugalli fő-törényszék és minden más törényszék, hol politikai vétségekért foljó perek annak, királyi parantsolatot vettek, hogy minden eredetirásokat küldjenek a' Zamargo de Paco-hoz, mely, kegyelem' törényszéké.

SPANYOLORSZÁG

Az algesiras-i tengerparti örök, egy tarokkói zászló alatt járó mistick hajóban, teglepték azt a' híres-harangos D. Juan u mi fő-Agensét a' gibráltári Juntának.

NAGYBRITANNIA

A' Courier nov. 12-dikén így szóll: Bizonyosan, ámbár nem hivatali kéztől, tudjuk, hogy Van de Weyer Úr, a' brüsi ideigvaló országglószék' tagja, meg-yugtató beszédeket hallott Wellington gtól. Frantziául — sur sa parole — ígér-neki meg a' Hg., hogy semmi esetben szándék a' belga országglásmódba belé-atkozni; a' conferentiáknak tsupán-tsak a' tzeljok, hogy a' vérontásnak gátat

vessenek, és reményli, hogy a' Belgák úgy rendelnék országglásaikat, hogy a' miatt semmi versengés ne támodna Európában. — A' Globe is ezt állítja, hogy a' Belgáknak semmi országglásmódot nem fog-nak dictálni. — A' Morning-Chronicle, még többet akar tudni; a' mellett hogy a' Belgák szabadon választhattják országglások' formáját, ő, azt hiszi, hogy a' Köztársaság' mellett maradnának; minthogy, nem tsak az egész belga Ifjúság a' mellett fog, hanem, a' Jóságok' nagy eldarabolt állapotja, a' nép' nagy mérsékletével egy-be-kötve, semmi más országglásmódot nem szenvedhet. Különös két ok.

Az alsó Házban, által-adott O'Connel Úr egy kérelmet nov. 9-dikén Waterfordból az Unio' felbontásáról Irlandál. Doherti Úr kívánja tudni, ha a' tudós Gentleman (Tek. Úr) a' ház elébe akarja-e vinni az elválást. O'Connel Úr felelt: nem akar meghatározott mozdítást tenni, valamíg az irlandus nép' többsége nem kívánja az elválást. Dawson Úr szemrehányásokat tett ellene, hogy ő, mint műszere a' népsaloknak, igen is mér szólni a' vendégségekben és kérelmekben, de nem mér javallatokat tenni a' Parlamentben, jól tudván, hogy tsak egy tagot-se tudna magához megnyerni. A' népsalak-popularitás megtartására, minden

eszközt helyyesnek gondolna ő. Sir Ferguson azt mondja hogy nem tsak 19 húszból, hanem 99 százból, ellene van Irlandban az Unio' felbontásának. Az egész Ulster tartomány úgy gondolkodik. Az O'Connel' lázszasztásának Irlandban, tsak az a' következése van, hogy szükségtelen nyugtalanságot széleszt-el, az ánglus tőkepénz befolyása szünik-meg, 's ezzel, a' földmivelés' jobbítása, a' szorgalom és kereskedés lessz lehetetlenné.

O'Connel ezt feleli: "az Unio előtt, tsak 16 millió font St. vólt Irland' adóssága, 's jövedelme 1,400,000; azon idő előtt egy országon se feküdt olyan kevés adó Európában, mint Irlandon; tessék most egybehasonlítás tenni a' jelenkorral. Utóbb, Dawson Urat gúnyolja-ki a' Beszélő, kinek nagy bére van, és a' Parlamentben senkinek nem Képviselője, egy elpusztult Helységen kívül, midőn O'Connel 4 Grófságban választatott Irlandban. Ugy támogtak engem meg ez este, úgy mond, oly' alacsonyon, parasztul és utálatoson (nevetés), mint a' millyen az, honnan az származott. Jól van, helyet foglalók (hivatalosok) — a' ministeri padra fordúlván, kik a' nép' keserű izzadtságai-ból éltek; Pensionisták, kiket a' köz kintstárból tartanak; ti adó-megemésztők, és portio-elnyelők, támogjatok rám, a' mint nektek tettik. Nem ijeszthettek engem el. Állani és hartzolni fogok én Irlandért; mert én az ő' szükségeinek, kívánságainak és panaszainak képviselője vagyok. Független tartományban születtem, reménylem, abban is fogok meghalni. — Felállottak még O'Connel Úr ellen Althorp Lord, Dawson Úr, Hardinge, Littleton; 's utóbb Brougham Úr tsendesítette-le a' vetekezőket.

Nov. 12-dikén tette-le a' Kantzellárius a' Civillistát az alsó ház elébe. A' Sun így tisztelte azt meg: "Egy drága vegyület

vala ez. Az igen tisztelt Gentleman' módja a' részeket porásztva fűzni, 's így, egyszerűvé tenni; midőn ő egyik tzikkejt subtrahálja, a' másikat addálja, eszközbe-juttatja azon Irlandus' planumát, ki egy hideg éjjel a' takaródzója' lábtúli végéből egy darabot elmettzett, 's a' főtúli végéhez varta, hogy a' pokrótz hosszabb legyen. — A' javallott kevesebbítés, nem elégít-ki bennünket, ámbár a' Kantzler azt mondja, hogy egyenesen 138,000 font a' kímélés, 's utóbb még 162,000-hez vezet, holott pedig 100,000 fontal terheltek azt újjonnan meg. Az egész summa ÓFge' számára 970,000 font. Az utolsó országlásé 1,221,000-re kapaszkodott vólt. — Esmérjük-meg, miből áll az a' mostani ángl. Civillista. Itt van: —

1) A' Király' saját erszénnyében van.	110,000
2) Házi Tisztjeinek tartása	140,546
3) Háztartása 's Mesteremberek	210,500
4) Pensiókra ezen listából	74,200
5) Huszonöt Nagykövetnek	186,800
6) A' korona' örökös jövedelmével egyességben álló Tisztsegek	13,700
7) Kantzler, Petsétörző, Kintstár Kantzler és Biztos	24,000
8) A' Civillista' költsége Irlandban	125,000
9) Ugyánaz, Shottlandban	51,000
10) Rendkívülvaló költség	28,254

= 970,000

Ez az, a' minnek megvizsgálására Parnell Úr Biztosságot javallott, 's a' mit a' Ministerek ellenzettek, 's az ő' ellenekre 29 szózat többséggel meg is állapított; melyre a' Ministerium' egyszerre elbútsúzott.

Nov. 16-dikán délután vólt az, midőn Wellington Hg. a' felső, Sir Robert Peel az alsó Házban, hivataljokról-lemondásokat bejelentették. A' Hertzeg röviden így szóllott: Kötelességének tartja, a' szerént, a' mi a' múlt éjjel az alsó Házban történt, kinyilatkoztatni, hogy elbútsúzását hivatalától, beadta, és hogy ÓFge. méltóztatott azt kegyelmesen elfogadni. Ha Po-

signacnak is ennyi esze lett volna; semmi baja-se volna most X-dik Károlynak, a' frantzia reformatio is — nem revolutio — szerentsésen mehetett volna végbe. A' Belgák' dolgának is a' Ministerek az okai. — Az alsó Házban, kinyilatkoztatta Sir Robert, hogy az a' fedhetetlen tisztelet, mellyel ő ezen Ház' vélekedése eránt visseltetik, a' tegnapi eset után ötöt ára indította, hogy lemondását a' Királynak beadja; mellyet ŐFge. elfogadni méltóztatott. Mind ő, mind Wellington Hertzeg azt tették jelentések mellé, hogy míg ŐFge. az ő' következőket ki fogta nevezni, helyt fognak állani. — Althorp Lord ára kérte Brougham Urat, hogy, mint-hogy a' Kormányzék üres (when there was no administration), talán nem volna illendő oly' fontos tárgyat, mely éppen most estére jött napi-rendbe (a' bejelentett mozdítás a' parlament-reform eránt) szóba-hozni. Brougham Úr sajdítván a' Ház' többségének ezen kívánságát, halasztotta javallattját nov. 25-dikére, mint leg-későbbi időre.

A' Civillistán folytatott vetekedés után, és minekutánna a' Kamara 29 szózat többséggel egy biztosság' kiválasztását a' lista' megvissgálására, megállapított, az itt következő tagokat választották-ki: Sir H: Parnell, a' javallat' mozdítója, a' kintstár' Kantzlerje, Sir Robert Peel, Althorp Lord, Arbuthnot, Morpeth Lord, Herries Úr, Hume Úr, Frankland Lewis Úr, Baring Úr, Palmerston Lord, Bankes Úr, M. Fitzgerald Úr, Sir Edward Knachtbull, Ward Úr, Maberly Úr, Sir Charles Grant, Littleton Úr, Sir John Newport, H. Drummond Úr, Palmer Úr, Spring-Rice és W. Wynn Úr.

Grey Lord, míg még az új Ministerium ki nem neveztetett, az itt következő 3 feltételt tette volna fel az olyan Kormányozásnak, melynek ő Feje lenne: a'

legszorossabb költség-kímélést kívánja mindennemű státus-költségnél; egy mértékletes Parlament-reformatiót; és a' belénemavatkozás-principium' megismerését. Azt mondják, hogy ŐFge. helybe-hagyta volna a' némes Lord' meghatározása' feltételeit. — Lyndhurst Lord Kantzlernek egy hosszú, a' Régensség' környületeit világosító beszédében, sok megjegyzésre méltót találni. E' mostani igen egyszerű Bill, egyedül-tsak azt határozza-meg, hogy a' Király' halála esetében, azon idő alatt, míg a' gyanított Következő, a' gyermeki esztendejét el nem tölténé, hogy, legyen Regens. A' gondolt koronaörökös, Victoria Printzasszony, a' megholt Kenti Hertzeg' és élő Kenti Hgné. leánya, 12-dik esztendejében jár most. A' gyermeki életidőt (minorennitást) minden áng. asszonyféle, az elsőtől az utolsóig, a' 18-dik esztendeje eltelteig tölti-el. A' nagybritanniai Királyságnak egy pillantatig-se lehet megürülvé lenni, az áng. Király soha-se hal-meg. A' jövődőtörténhet környületek által eshető dolgokat a' Parlamentek' akkori bölts. rendelkezésekre bizzák. — Fügöben hágy itt a' Kantzler egy történetet; talán tsak azért nem is említi, mivel' tsak-nem lehetetlen reá megfelelni, az áng. principium' megsértése nélkül.

Tegyük-fel ezt a' lehettséget, hogy a' megholt Királynak posthumussa lessz, és akkor születik mikor már a' praesumptivus koronaörökös tizenkilentzedfél esztendő, vagyis, fél esztendeje hogy Király vagy Királyné, mert a' 19-dik esztendő' első napján már jussa van a' koronához. Azomban ángl. constitutiós principium az is, hogy míg a' születendő király világra nem jönn, nem lehet neki születése előtt just adni egy örökösnek voltaképpenváló tehetségéhez. Lehetségés-é a' principiumok' sérelme nélkül a' 6 hónapig or-

száglót letenni a' született tsetsemő Király' jussa' erejénél-fogva?? — Ere Lyndhurst Lord, hihető, mást nem felelhet — est modus in rebus — ott neki a' Parlement.

Dublinból írják, hogy az Orange-Logek (protestans egyesületek) olajfa-ággal kínálták Down Grófságban a' katholicusokat, 's megígérték, hogy minden szokott processióktól megtartóztatják magokat. Újj időszak ez az Irland' históriájában. A' Belfast és Arnim Oranje-embernek is hasonló rendszabásokat tesznek. Ezek az északi Oranjisták tehát békeszerzőkké lettek. Ugy láttik, hogy ez a' nagy változás az Unio' felbontását tzelezná.

FRANTZIAORSZÁG

A' Népkövetek' Kamarájának növ. 15-dikai ülésében, minekutánna a' nemzeti jutalom' minden tzikejé-felett értekeztek volna, szózatolván az egész felett, bevették azt 204 szózáttal 20 fekete gojóbis ellen. Ere, elfoglalta Perier Casimir Úr az Elölülő' székét. — A' Gazette azt az anecdotumot állítja a' maga' beürse-tündósításában, hogy belga levelek szerint, a' mechleni Érsek' belga Királyná javaltatna a' Congressnek nagy része által.

Bignon Úr az ő' rendkívül fontos, de elő nem adható hosszú Beszédében, egy helylyen, növ. 15-dikán, így szóll az alsó Kamarában: "Sok száz esztendő-olta, példamondási axiomává lett ez Londonban: "Anglia azon nap' fenyegettethetne a' lebukással, midőn a' frantzia bírtok Belgium-felől nagyobbodna. Ebből eredtek a' hosszú és véres háborúk; mellyekből, mint fő-következést, egy sorompó (barrier) felállítását vártak Frantziaország ellen. Innen származtak azok a' híres határszéli Kötések, mellyek, midőn a' brabanti jövedelmes uralkodást az austriai Háznak adták, a' várakba hollandus katonaságot tettek. Híjjába rontották-el a' revoluziós háborúk ezeket a' Kötéseket; Anglia egy

pillantatig sem veszi-el reménységét, hogy azokat vissza nem állíthatná. Huszonöt esztendeig verekedett az, Belgiumért. A' Napoleon' tsászársága' legszebb idejében, mind-tsak arról gondolkodott, hogy Belgiumot ettől az országtól elszakassza. Ez a' gondolat vólt indító oka az általa felállított és fizetett coalitionak. — Elérte tzejját 1815-ben, tökéletesen: készíti Belgiumnak és Hollandnak egybe-kapcsoltatását egy Fő alatt, 's végbe-viszi: az Oranje Háznak tsinál a' kettőből egy egészet, mely most neutralizálódik.

* Ipsa ignorantia quandoque virtus. — A' Journálok a' mostani Ministerium' tagjait többnyire dítsérvén, a' Quotidienne Dupont Urban azt a' hibát találta, hogy egy, már fél-esztendővel ezelőtt meghóltat Bírónak tett. Ez, azt bizonyítja legjobban meg, hogy Dupont Úr igasságszerető Minister, nem hallgat a' Kérőlevelekre; hanem azt teszi Bírónak, a' kit tehetségéről esmér. Mert a' Tisztviselők között, általjában, van tíz-annyi méltatlan, mint-sem méltó; nyüszögnek a' Dicasteriumok, Bureauk paniperdákkal, úttza - tapodókkal, ügyetlen sógorokkal.

A' frantzia új Hadminister, Soult Hg. és Marsal, olyan kerülő Levelet bótstott Frantziaország' minden földi katonasága' Generáljaihoz, az Alosztály' Commandánsáig le-felé, melynél dologgal és rendel teljesebb katonai minden rendszabást magába-foglaló parantsolat és vigasztaló bíztatás nem lehet. Értésére adja a' többek közt mindenféle fegyverű és rangu katonáskodónak, — legyen az rendes katoná vagy nemzeti gárda, — azt a', katonának leginkább kedvező megújított systemát, hogy az elebb-lépést, az idő-telésen kívül, egyedül tsak az érdem fogja mozdítani, minden születés vagy jó-akarat-választás nélkül.

A' Moniteurben van egy nagyon kiterjedt

ordonnance, a' belső Minister által ellen-
 yezve, újj meghatározatásokkal a' po-
 echnica iskola' Nevendékjeinek belső
 azgattatására, bévételére, megvísálá-
 ra és taníttatásaikra. A' legfontosabb
 érséklet az újj ordonnance-ban, abból
 , hogy a' Polytechnica iskolát a' belső
 inisterium gondja alól a' hadministe-
 um' pártfogása alá rendelték. Jövendő-
 n, az iskola fejei lesznek: egy Gen., egy
 pester, 4 Kapitány és 4 hadnagy a' se-
 gből, mellyeket a' polytechnica osko-
 sból pótolnak - ki. A' Nevendékek, a'
 nülő - órákon kívül, a' katonai rendet
 rtják, és pihenő óráikban, egyszer v.
 tszer hetiben, fegyverben gyakorolatk.
 k. Mindég kaszárnyázva lesznek; de a'
 menő napokon, több szabadságjok lesz
 int eddig. A' mely fegyvereket tőlők
 15-ben elvették, ismét vissza adatnak
 ok nekik, és harangszó helyett dobot
 sznek-elő.

A' nov. 18-dikai Moniteur hoz-fel egy
 rályi Ordonnance-ot az előbbi Capról,
 melynek erejénél-fogva Sebastiani Gróf
 első Ministernek, d' Argout Gróf, Fran-
 aország' Pairje, tengeri Ministernek, és
 ult Marsal, Frantziaország' Pairje, Had-
 nisternek nevezetik. Hogy pedig Gé-
 rd Marsalt csak-egyedül azért botsátot-
 el a' Király, hogy a' szemei elromlot-
 s, bizonyos; és ha ő, politikai okoknál-
 gva vált volna meg a' Ministeriumtól;
 y, Soult Marsal bizonyosan nem vál-
 ta volna fel ezt a' Hivatalt. — Tegnap'
 tt tudósítást az országlószék, hogy az
 mlott fegyverszünetet a' hollandus Ki-
 ly is elfogadta.

BELGAORSZÁG

Daine belga General' Hirdetménye a'
 maestricht-i vár' Fő-vezéréhez: "Tudó-
 tatván, hogy a' maestrichti vár' Fő-ve-
 re, minden népek törvényne ellenére,
 rvéde' katonáit más katoná-köntösbe

akarja öltöztetni, mint-sem azok közön-
 ségesen viselni szoktak, még-pedig oly'
 szándékkal, hogy ellenségét megtsalja,--
 azt rendelem, hogy a' hollandus hadsereg-
 hez tartozó minden katoná-féle, rang-
 különböztetés nélkül, valamint a' vele
 egyet-értő megbizonyosodott agens, ki
 újjas-lájbiban (kittel) vagy más áll-kön-
 tösben, melyben magát esmeretlenné a-
 karta tenni, megfogattatik, úgy tartatik
 mint spion, és 24 óra alatt agyon-lövet-
 tetik. — A' maas-hadsereg Fő-Generálja:
 Daine.

Brüsselből tudósítatunk, hogy Van Ha-
 len ellen, egynehány napja már (nov. 15-
 dikán) elvégezték az instructiót. Semmit
 nem találtak, a' mi őtet nyomhatná, még-
 tsak jelét se találták valami helyes vádnak,
 mely mellett a' formált gyanú reá sülne.

A' Congress' nov. 12-dikei ülésében,
 az Elölülő felolvasta Celles Gróf' javal-
 lattját, mely itt következik: "Ajánlom,
 hogy a' nemzeti Congress nyilatkoztassa-
 kiral Ujja belga nép' függetlenségét; —
 2) hogy a' Congress addig el nem oszlik.
 míg a' haza' szabadságát meg nem álla-
 pítja." Van Meenen azt kívánja, hogy az
 ő' javallatja legelső legyen, hogy — min-
 den Végzés és javallat, mellyek más dol-
 got illetnének mint a' Congress' beiktat-
 tatását, a' hatalmak' megigazolását, és a'
 foglatosság' rendit, úgy tartasson mint
 meg nem esett dolog. Vetekedő tanács-
 kozás után, 94 szózat által 75 ellen, oda-
 ment-ki a' dolog, hogy a' tegnapi végzés
 mellett maradjanak, és a' felelő adressed
 vigyék - végbe az ideigvaló országlószék-
 hez. Melynek feltevésére 9 tagból álló Biz-
 tosságot választottak, mellyek ezek: Ger-
 lache Úr, Secus Báró, Stassart Báró, Meu-
 lenaere (molenár = mólnár), Destuvelle,
 Celles Gróf, Fallon, Hennequin, Robi-
 ano Gróf. Annakutánna értekeztek a' fog-
 lalatosság' rendéről. — Midőn már a' Con-

gress, 5 óraker, induló-félben volt az el-
 oszlásra, egy fontos közlést küldött az ideigvaló országglószék. Egy fél órával azután, megjelen Rogiér Úr, 's így szóll: "Az ideigvaló országglószék, vévén a' nemzeti Congress' megállapodását, által adja a' Belga nemzet' ezen törvényes és rendes organumának a' sept. 24-dike-ólta, 1830, a' haza' haszonérdeklésére 's annak helybe-hagyásával viselt ideigvaló hatalmát. Az Elölülő' asztalára leteszi az eredetírásokat és végzéseit, a' mellyekhez a' környületek által szükségessé tett úton fogott. Költ Brüsselben, nóv. 12-dikén, 1850. (alá-írták) Felix de Merode, K. Rogier, Alexander Gendebien, Jolly, F. de Coppin, J. Vanderlinden." (Potter Úr nem volt alá-írva), 's azzal elmentek. — Stassart Úr ezt mondja: "A' végre-hajtó hatalomnak nem lehet megszűnnie; mindjárt újra ki kell azt rendelni, és a' mi őtet illeti, ez a' választás nem eshetik méltóbb emberekre, mint az eddig volt ideigvaló országglószék tagjai. (Iármás helybe-hagyás az egész szálaban és a' karban). — Van denhove, megindult hangon: Bizvást tethetjük-le a' végre-hajtó hatalmat azon nagy Pólgárok' kezében, kik a' hazát kiszabadították és azt 2 hónapig kormányozták." (újra nagy helybe-hagyás) — A' gyűlés meghatározza, hogy az Elölülő, Hívtalálával egygyütt, az itt következő írást vigye által az ideigvaló országglószéknek: "A' nemzeti Congress, megesmévén azon nagy szolgálatot, mellyel az ideigvaló országglószék a' belga néphez viseltetett, reánk bízta, hogy tinétek nagy haladatosságát megbizonyítsa, valamint a' nemzetét is, és kíván 's akar titeket hívtalálókban tovább is meghagyni, míg a' felől a' Congress más rendelést nem teszen. — Egy akarattal helyben hagyták azt. Hetedfél óraker felbomlott az Ülés.

A' nemzeti Congress' nóv. 15-dikei ü-

lésében, Potter Úr, az itt következő levelet küldötte-be: "Uraim! Azon eredetírás' aláírása között, mely által az én' e-
 lébbi kollégáim Nektek tegnap', elbótsátatásokat, mint ideigvaló országglószék tagjai, beadták, az én' nevemet nem találjátok. Okait, megfogjátok találni az ide zárt írásban, mellyet én a' kollégáimnak küldöttem, és a' mely által magamat a' kormányozástól vissza húzom. Úgy-tartottam, hogy ezt az írást Veletek is közöljem. Minekelötte pedig írástomat berekeszteném, szabadságot veszek magamnak, álmétkodásom' kinyilatkoztatására azeránt, hogy az elbótsátást oly' nyakrafőre meghatározatok, mellyet Nektek egy Kar' nevében, ezen Karnak egynehány tagja beadott, a' nélkül hogy azt azok mind alá-írták volna. Bevetétek azt, a' nélkül hogy tsak legkisebb világositást is kívántatok volna azon okok eránt, mellyeket, valamint egyiknek alá-írása, úgy a' másiknak nem akarása vagy jelen nem léte szerzetek volna. Fogadjátok-el, Uraim, az én' egyenes kívánságomat, fontos dolgaitok' hirteleni és tökéletes jó kimenetele eránt, azaz, hazánk' boldogságára és jóllétére, 's méjj tiszteletemet erántatok. de-Potter.

NEMETORSZÁG

A' Hamburger Correspondent, ezt a' rendelést teszi, a' többek közt, Magyarországról: a' magyar Nemesség engedelmet kért volna a' fegyverben-gyakorlásra, hogy szükség' idején, idő-veszteség-nélkül kezdhessen a' felkeléshez 's ennek végre-hajtásához."

AUSTRIA

Béts, nóv. 22. — Esméltetés. Az austriai első Kímélő kassa' Directiója megtudván, hog sok kímélő-kassa' bírtokossa, nyereségre ásitózó emberektől, elterjesztett hazug hírek által minden módon tsábittatván, az ő' pénz-betevő-könyveiket

szteséggel adták-el azoknak. — Köteles-
gének tartja tehát a' Directio, hogy az
Betevőit az a' féle károk eránt annál-
kább eszméltesse, mivel' minden em-
rnek, ki a' maga' betételét vissza-ven-
kivánná, a' töképenz egészen, interes-
vel együütt mint mindég, statutum sze-
nt, kész pénzel fizetődik-ki.

A' Közönség' nagyobb könnyűségére,
ég olyan rendelés is van téve, hogy a'
rendelt 3 visszafizető napon kívül, most,
inden héten minden nap', innep- és va-
rnapokat kivéve, a' Hivatal' óráin, 9-
12-ig délelőtt, 3-tól 6-ig délután a' sta-
tutum szerénti vissza-fizetés meg fog esni.

MUSZKAORSZÁG

Egy tsászári parantsolat ebből áll: "Az
következő hadsereg hadi lábra állítas-
n: Az első és második gyalog-sereg, a'
dik és 5-dik tartogatott lovasság, a' kü-
n választott litthauai sereg, Cesarewits
agyhertzeg alatt álló tartogatott sereg,
lengyel hadsereg, 's Abbej szahja/a'
ndetlea Kozák regementek 's több, —
yszóval mintegy 180 -- 200-ezer Musz-
fog a' határszélre állani — hogy Eup-
pa' tsendessége meg ne háboríttasson.
* Tsupán azon végtellen tudósításokból,
elleyek a' mostanában Európában híressé
tt keleti újj döghalál-felől, a' Cholera-
yavajáról, a' Beobachterben magában e-
fordúlnak, lenne tsak már is egy könyv.
z, és a' Pétervári Journal, tsak ez ál-
l is nagy hasznot tesznek már a' sze-
es Európának. Ezen otsmány újj dög-
k a' természetét, kezdik már a' muszka
dós Orvosok saját károkon kitapogatni;
abban szinte egészen megegyeznek
ár, hogy ezen nyavaja' ragadvánnya a'
vegő által terjeszti hatalmát. Mit kell-
n felölle gondolni, ha Dobrodeyeff or-
s Dr., ki Taganrogba küldetvén, a'
holera' symptomájáról, mely a' házi ál-
tokat, kivált' pedig a' tyúkokat, puj-

kákat meglepte az alatt, míg a' Cholera
ebben a' városban uralkodott, 's azt írja,
hogy ez a' nyavaja, némely házakból már,
ezen két házi majorság' nagyobb részét
kipusztította. A' betegség, ezen állatok-
nál azzal mütatta-ki magát, hogy az ál-
lat' kopátságából (órából) nyálka foljt, és
vékonyan ganéjolván, a' lábaiba görts
állott. Ugyanazon jeleket tapasztalták egy
hollón is 's egynehány kutyán. Mitsoda
környületnek lehet (ügymond Dobrode-
yeff Úr) ezt a' jelenetet tulajdonítani,
hanemba, a' földköri levegő' különös ál-
lapotjának? Mért más okát ezen nyavajá-
nak, mely az aprómarhákat (baromfiakat
=házi madarakat) is meglepi, mellyeknek
az eledeljek pedig nagyon egyforma — nem
lehet megmutatni. Egyéberánt, miért nem
ragad (harap belé) a' nadáj (spiótza, vér-
szopó) a' testbe addig, míg a' cholera
dolgozik, holott mikor az elmúlt, belé
ragadt? Ritka ember, a' ki nem tudná,
minő behatást teszen a' levegő-változás
a' nadajokra.

TÖRÖKORSZÁG

A' Courier de Smyrna hoz-fel egy
solonichi-i levelet sept. 29-dikéről: "A'
salonichi-i Basa, a' múlt héten, 3 nap a-
latt 13 Görögöt ölettetett-meg, nagyobb
részént, ártatlanokat. Mindennel-köz hosz-
szút támosztott ez az öldöklés. A' fran-
tzia és muszka Konzulok, kemény be-
szédet tartottak a' Basához. Ez a' vér-
szomjúzó Gouverneur, a' legtesekéjebb szín
alatt, felakasztatja azokat, kiket neki,
mint vétkeseket beárúlnak, a' nélkül hogy
a' Mollah' ítéletét, vagy akarkinek a' ta-
nátsát megbalgatná. Vannak még az ő'
tömlötzeiben más ugyan-azon sorsra szánt
szerentsétlenek; de úgyláttzik, hogy most
egykisség megszeppent a' Konzulok' moz-
dulására. Ezen Basa' kegyetlensége az oka,
hogy a' Görögök elfutnak a' falukból,
vagy elrejteznek. — Útonálló tolvaj-
e-

regek háborgatják Macedoniát. A' Basa ezt számba-se veszi; de hogy a' Portának kitolja a' szemét, mintha ő jó politikai tartana, a' falusi Görögöket aggattatja, kiket úgy árul-be, mint valóságos tolvajokat. Mit szólnak ére az európai Kabinetok, látván egy európai tartományban, hogy ítélet-tétel és igazság nélkül, törvényes Felsőbbségekkel nemközölve, vagdalják-le az alattvalók' fejét, szinte mulattságból? --

Konst.poljából hivatali tudósítás jelenti a' Candiai Suleiman Basának, hogy a' Sultán Creta' kormányozását örökre, és minden feltétel nélkül vallotta által az egyiptomi Vice-Királynak, Mehemet-Alynak. A' Canea-i ágyúk kijelentették a' népnek ezt a' szerentsés esetet, 's az Agák (lovas Generálok) kivilágosították 3 nap' egymás-után a' házokat. Mustapha Basa nagy katonás vendégséget tartott, és a' sphakioti 3 Fő-Tiszt zálogot, kiket egynéhány esztendő alatt magánál tartott, szabadon bocsátotta.

A' Basának magának a' katonai vezérséget adta által a' Vice-Király Créta-szigeten. Az egyiptomi katonaságot európai Inszenőrök kísérik, kik az itt szükséges munkákat fogják vezetni. Tegnap' ment itt el az egyiptomi hajósereg: 2 fregatte, 4 korvette és 8 brigg és goelette, és Suda-felé vette az útját, a' hol ma meg kell neki érkezni. 4000 földi katonaság van a' hajóseregen. Suleiman Basa Konst.poljba készül. Egy idő-ólta, szabadok vagyunk mi itt a' lázadástól; hálá légyen a' Konst.poljából ide rendelt Biztosságnak, mely még most is itt van. Reménylik hogy Créta, vérontás nélkül 's egészen aláadja magát Mehemet-Alynak

KÜLÖMBFÉLÉ

Kieli Prof. Lüders azt javallja, hogy a' Cholera' meggátlására olyan tüzet kell táplálni, mely nagyon füstöl. Száraz gane, alföldi magyar garádják, rétek, bo-

zótok, tsepötés erdők, puszták 's több eféfélék' meggyújtogatása, 's a' helységekben (nagy vigyázat alatt) afféle gané' vagy tűzek' égetése, a' mint a' szállóit tavaszoként a' dértől (hóharmattól) meg szoktuk menteni, igen alkalmas a' Cholera' ellen venni. Másik, a' nagy tisztaság és egyszerű élet' neme. — Az altona-i Mercur (Híradó) a' puskapor-füstöt javasolja legjobban.

JELENTÉS

A' Sáros Pataki Typographiában az egész Szent Biblia az Ó és Ujj Testamentom kinyomtatatik nagy nyóltzad rétbén, jó papirosra, szép, jó nagy, 's könnyen olvasható betűkkel. A' kik ezen Szent Könyvnek bírtokába kívánnak jutni: azok ezt, az előfizetés' útján 4 f. 50 kérért Váltó Czédulában meg szerezhetik, mely előfizetés a' jövő 1851-dik esztendei Szent György napig elfogadtatik, azután pedig 5 forint lessz az árra ugyan csak Váltó czédulában. Az előre fizetendő Summát a' S. Pataki Ref. Collegium Bibliothecariusához kell küldeni.

M Á S

Egynéhány Crameris Tiszt Urakból egybe állott Társaság, egy nőtelen, a' Clavier-tanításban jártas, és tökéletesen gyakorlott Musika-mestert kívánna magának mentől-elébb megszerezni, ki-által gyermekeit mindennap 5 órát a' Clavier-musikára taníttassa; mely fáradságáért a' Társaság nékie esztendei 600 ftot. V. Cz. állandó fizetésül bizonyossá téssen, azon felül pedig szabad, tisztéséges Kosztot, ingyenszállást, fát, és minden hónap' végével tartandó próba-alkalmatosságával egy bizonyos, a' mester' szorgalmához mérsékelt kis honorariumot.

A' kinek kedve leendő a' fennt írt feltételek alatt magát ajánlani, abbéli szándékát jelentse a' Híradó' Kiadójánál, a' következő januarius' 1-ső napjáig.